

STRATEGII DE COLABORARE A MEDICINII MUNCII CU AGENȚIILE ȘI REȚELELE DIN SĂNĂTATE

Liliana Râpaș

Direcția de Sănătate Publică București

Summary

The role of occupational medicine professionals and services involves a new approach linked with the social dimension of the health policies and, at the same time, with the sustainable development of the market mechanism. Work life is changing throughout the world, and nations are becoming increasingly independent. The workers' health, safety and well-being is the key to improve wealth in all countries.

The paper below presents the main Health Networks, from national and international levels, like Romanian National Institute of Public Health, I.C.O.H., W.H.O., E.A.S.H.W.

Key words: occupational medicine, networking, well-being

Introducere

În timpul ultimilor 20 ani necesitatea de a combate și ameliora accidente de muncă și îmbolnăvirile profesionale a forțat partenerii sociali (angajatori, lucrători, guvern) să stabilească o infrastructură a sistemului pentru a asigura sănătatea lucrătorilor, dezvoltând și diversificând cadrul preponderent medical al medicinei muncii spre sănătate și securitate în muncă, sănătate ocupațională, adăugând astfel atât dimensiunea socială unei științe medicale cât și principiul concurenței pentru furnizorii de servicii medicale medicina muncii.

Deși sănătatea lucrătorilor este rezultatul final al interdependenței tuturor determinanților profesionali și non-profesionali, totuși, adesea, Medicina Muncii este percepută ca limitată numai la prevenirea bolilor profesionale și accidentelor de muncă și/sau furnizarea tratamentului curativ membrilor bolnavi ai populației active

Colaborării clasice cu Organizația Internațională al Muncii i se adaugă în prezent, datorită conștientizării crescute a marelui potențial pentru o nouă orientare în domeniul Medicinei Muncii, achiziționarea obiectivelor majore a promovării sănătății la locul de muncă, a securității în muncă, a sănătății publice și a mediului.

Modele de colaborare

I. Combinarea activităților de promovare a sănătății cu activitățile de Medicina Muncii ar putea crește eficiența în menținerea sau îmbunătățirea capacității de muncă și a speranței de viață sănătoasă a angajaților, în reducerea ratei absenteismului prin morbiditate sau a prematurei incapacități de muncă permanente, comparativ cu abordarea singulară pentru protejarea sănătății și securității angajaților față de riscurile profesionale.

Acest aspect a fost dezvoltat consecvent, în ultimii 13 ani de Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (A.E.S.S.M.), prin includerea în rețeaua Punctului Focal România atât a structurilor publice și private de medicina muncii dar și a experților în sănătate

ocupațională, alături de asociațiile responsabile de securitate în muncă și evaluarea riscurilor profesionale.

Campaniile europene la care specialiștii în medicina muncii au participat, în perioada 1999 – 2010, alături de specialiștii în securitatea muncii, au avut ca temă: „Prevenirea afecțiunilor sistem osteo-musculo-articular”, „Stresul în relație cu munca”, „Substanțe periculoase! Prudenta!”, „Sa construim în siguranță!”, „Stop That Noise!”, „START SIGUR!”, „PREVENIREA AFECȚIUNILOR Osteo Musculo Articulare!”, „EVALUAREA RISCURILOR!”, „Mentenanța în condiții de securitate”.

Perioada anilor 2009-2011 este marcată de lansarea unui nou proiect al A.E.S.S.M. „Promovarea sănătății la locul de muncă”, cu includerea specialiștilor în medicina muncii dar și a celor din sănătate publică. Reținem ca rezultate importante și eficiente lansarea site-ului <http://osha.europa.eu/ro/topics/whp> și a fișelor 93 și 94.

II. Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății reglementează domeniul sănătății ocupaționale în România. Scopul Sănătății ocupaționale este de a proteja și promova sănătatea lucrătorilor, de a susține și îmbunătăți abilitatea și capacitatea lor de muncă, de a contribui la stabilirea și întreținerea unui mediu de muncă sigur și sanatos pentru toți, precum și de a promova acomodarea muncii cu posibilitățile angajaților, luând în considerare starea lor de sănătate.

Compartimentul de sănătate ocupațională și mediu de muncă din I.N.S.P. realizează anual “Sinteza națională: Monitorizarea incidenței bolilor profesionale și a absenteismului prin boală profesională prin primirea informațiilor, interpretarea, transmiterea de date referitoare la bolile profesionale la nivel național” care se completează, din 2011, cu “Sinteza: Supravegherea expunerii la factori nocivi profesionali și monitorizarea măsurilor pentru protejarea sănătății față de acel risc” la care contribuie toate structurile de medicina muncii, publice și private.

III. Sănătatea și securitatea în muncă se înscrie în prezent ca unul dintre cele mai importante domenii ale politicii Uniunii Europene pentru calitatea ocupării, strategia pentru perioada 2007-2012 fiind propusă pentru creșterea conștientizării publicului privind sănătatea și securitatea în muncă, prin includerea ca parte integrală în managementul calității, determinând performanță economică și creșterea competitivității.

Rețelele instituțiilor internaționale colaborează pentru crearea unui parteneriat eficient în cadrul forumurilor dedicate sănătății și securității în munca (www.ttl.fi/forum2011), răspunzând atât la Planul Global de Acțiune pentru Sănătatea Lucrătorilor lansat de O.M.S. pentru perioada 2007 – 2019 cât și cerințelor Convenției nr. 187 a ILO de promovare a securității și sănătății în munca.

IV. Cele 5 obiective mari ale Planului Global de Acțiune pentru Sănătatea Lucrătorilor a O.M.S. sunt:

1. Crearea și implementarea instrumentelor politice pentru sănătatea lucrătorilor
2. Protecția și promovarea sănătății la locul de muncă
3. Îmbunătățirea performanței și accesibilității la servicii de sănătate ocupațională/medicina muncii
4. Furnizarea și comunicarea indicatorilor/probelor pentru acțiune și practică; s-a propus dezvoltarea unui sistem informațional Pan-european pentru sănătatea lucrătorilor;
5. Integrarea conceptului de sănătatea a lucrătorilor în alte politici (ocupare, mediu, calitate, stimulente financiare, etică ș.a.)

Modelul de acțiune a Organizației Mondiale a Sănătății, a răspuns necesitatilor pentru sănătatea, securitatea și starea de bine a lucrătorilor, dezvoltând inițiativele pentru locuri de munca sanatoase, atât în planul organizării rețelelor de sănătate ocupațională cât și în documentele emise. Centrele și punctele focale naționale pentru sănătate ocupațională, dezvoltă atât proiecte comune, generale cât și proiecte pe zone, cum ar fi rețeaua țărilor din Sud-Estul Europei (http://www.imt.mk/seen_en.htm)

Profesioniștii în medicina muncii precum și structurile publice și private de medicina muncii accesează rețele de naționale și internaționale ce contribuie la sănătatea, securitatea și starea de bine a lucrătorilor, în primul rând prin furnizare de date, prelucrare informații și construirea unor indicatori relevanți pentru realizarea obiectivelor propuse, unul dintre cele mai importante fiind „locuri de munca sanatoase”.

O.M.S. definește „un loc de munca sanatos” (2010) – „locul în care lucrătorii și managerii colaborează pentru a realiza îmbunătățirea continuă a procesului de protejare și promovare a sănătății, securității și stării de bine pentru

toți lucrătorii și sustenabilitatea locului de munca, pe baza următoarelor concluzii, stabilite prin identificarea nevoilor:

- sănătatea și securitatea corelează cu componenta fizică a mediului de munca;
- sănătatea, securitatea și starea de bine corelează cu componenta psihosocială a mediului de munca, incluzând organizarea și cultura muncii;
- resursele personale de sănătate relativ la locul de munca;
- modurile de participare în comunitate pentru îmbunătățirea sănătății lucrătorilor, familiilor și altor membri ai comunității.” (http://www.who.int/occupational_health/healthy_workplaces/en/index.html)

V. ICOH – Comisia Internațională de Sănătate Ocupațională, organism mondial care, din 1906, asigură cadrul de colaborare științifică a profesioniștilor spre o abordare coerentă și etică a sănătății ocupaționale a lucrătorilor de pe toate continentele, conferă echipei de medici medicina muncii, oportunitatea de a prezenta rezultatele lucrărilor de cercetare medicală, aplicativă sau social-organizațională. Dezvoltarea proiectelor destinate sănătății ocupaționale este susținută prin colaborarea atât a specialiștilor dar și a instituțiilor de profil din întreaga lume, Europa, America, Asia, Africa, Australia. (www.icohweb.org)

VI. Contribuțiile profesioniștilor și structurilor publice și private de medicina muncii se continuă cu cele din mediul universitar și postuniversitar, un exemplu fiind implicarea în EASOM – Rețeaua Europeană a Scolilor de Medicina Muncii, precum și în activitățile desfășurate de UEMS.

BIBLIOGRAFIE

1. I.C.O.H. - Report on activities of National Secretaries, 2009, Cape Town Congress
2. W.H.O. – Healthy workplaces: a model for action for employers, workers, policy-makers and practitioners, Geneva, 2010
3. D.S.P.B. – Rapoarte de activitate a departamentului medicina muncii, București, 2009, 2010